

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9

poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 20. února 2008

Čj. 12 806/2008-609

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný správní orgán podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 Zákona, rozhodnutí Rady Českého telekomunikačního úřadu podle § 107 odst. 8 písm. b) bod 2 a k provedení § 52 odst. 1 Zákona vydává

**opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2,
kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií
pro hodnocení významné tržní síly.**

Článek 1

Úvodní ustanovení

(1) Relevantní trhy se pro účely regulace v oboru elektronických komunikací vymezují s ohledem na očekávaný budoucí vývoj na těchto trzích a v souladu s principy práva na ochranu hospodářské soutěže.

(2) Při analyzování relevantního trhu provádí Úřad kvalifikované hodnocení očekávaného budoucího vývoje tržních podmínek založených na analýze údajů o chování relevantního trhu v minulosti a současnosti, přičemž bere v úvahu přiměřené časové období, které zohledňuje specifika vývoje relevantního trhu a časový rámec pro další analýzu relevantního trhu.

(3) Relevantní trhy definované pro účely regulace jednání subjektů působících na těchto trzích v oboru elektronických komunikací se nemusejí shodovat s trhy vymezenými ve specifických případech postupem podle právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže.

Článek 2

Relevantní trhy v oboru elektronických komunikací

(1) Úřad stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství 2007/879/ES o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále jen „Doporučení“).

(2) Relevantními trhy se rozumějí

- a) relevantní trhy služeb elektronických komunikací pro koncové uživatele (maloobchodní úroveň):

trh č. 1 přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě,

- b) relevantní trhy služeb elektronických komunikací pro podnikatele zajišťující veřejně dostupné sítě nebo poskytující veřejně dostupné služby elektronických komunikací (velkoobchodní úroveň):

trh č. 2 původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě,

trh č. 3 ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě,

trh č. 4 velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě,

trh č. 5 velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací,

trh č. 6 velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity,

trh č. 7 ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Článek 3 Test tří kritérií

Relevantní trhy pro účely ex ante regulace musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k účinné hospodářské soutěži,
- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Článek 4 Definování relevantního trhu

(1) Úřad při definování jednotlivých relevantních trhů uvedených v čl. 2 provede

- a) časové vymezení relevantního trhu,

- b) věcné vymezení relevantního trhu, který tvoří produkty, které jsou z pohledu uživatele vzájemně zastupitelné a zaměnitelné zejména z hlediska jejich vlastností, zamýšleného užití a ceny,
- c) územní vymezení relevantního trhu, které představuje území, na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

(2) Výchoziskem pro definování jednotlivých velkoobchodních relevantních trhů je charakteristika maloobchodní úrovně trhu.

Článek 5 Analýza relevantního trhu

(1) Na relevantním trhu definovaném podle čl. 4 provede Úřad v souladu s Doporučením a Pokyny Komise 2002/C 165 k analýze trhu a hodnocení významné tržní síly podle předpisového rámce Společenství pro sítě a služby elektronických komunikací (dále jen „Pokyny“) analýzu za účelem zjištění, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním trhem stane.

(2) Pokud výsledkem analýzy relevantního trhu podle odstavce 1 bude zjištění, že trh není efektivně konkurenční a nelze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane, Úřad na základě výsledku analýzy určí postupem v souladu s § 51 Zákona podnik nebo více podniků s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Článek 6 Významná tržní síla

(1) Hodnocení samostatné významné tržní síly provede Úřad na základě zejména těchto kritérií:

- a) tržní podíl
 1. velikost tržního podílu,
 2. vývoj tržního podílu v čase,
- b) charakteristika podniku
 1. celková velikost podniku,
 2. kontrola infrastruktury neschopná duplikovatelné,
 3. technologická výhoda nebo převaha,
 4. snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům,
 5. rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb,

6. úspory z rozsahu,
 7. úspory ze sortimentu,
 8. vertikální integrace,
 9. rozvinutost prodejní a distribuční sítě,
 10. ceny a ziskovost,
- c) charakteristika zákazníků
1. neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky,
 2. náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů,
 3. překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů,
- d) charakteristika konkurence na relevantním trhu
1. neexistence potenciální konkurence,
 2. překážky pro vstup na trh,
 3. překážky prohlubování konkurence.

(2) Kritéria pro stanovení společné významné tržní síly jsou stanovena vyhláškou Ministerstva informatiky ČR.

(3) Hodnocení významné tržní síly je výsledkem komplexního posouzení kritérií, z nichž každé při samostatném posouzení nemusí být nutně určující.

Článek 7 Přechodná ustanovení

(1) Relevantní trhy vymezené v opatření obecné povahy č. OOP/1/07.2005-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/05.2006-21, na kterých Úřad stanovil podnik s významnou tržní silou a uložil povinnosti podle § 51 odst. 3 Zákona a které nejsou součástí čl. 2 odst. 2 tohoto opatření, se považují za relevantní trhy až do doby provedení analýzy, která prokáže, že trh je efektivně konkurenční, nebo nesplní test tří kritérií.

(2) Relevantní trhy vymezené v opatření obecné povahy č. OOP/1/07.2005-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/05.2006-21, na kterých Úřad nestanovil podnik s významnou tržní silou a neuložil povinnosti podle § 51 odst. 3 Zákona a které nejsou součástí čl. 2 odst. 2 tohoto opatření, se již nadále nepovažují za relevantní trhy.

(3) Analýzy zahájené přede dnem účinnosti tohoto opatření Úřad dokončí podle tohoto opatření.

Článek 8
Zrušovací ustanovení

Zrušuje se opatření č. OOP/1/07.2005-2, kterým se stanoví relevantní trhy oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/05.2006-21, ze dne 27. června 2005, zveřejněné v částce 6/2005 Telekomunikačního věstníku.

Článek 9
Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Správní orgán vydává k provedení § 52 odst. 1 Zákona opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „opatření“).

Důvodem pro vydání opatření je povinnost Úřadu stanovit relevantní trhy, které budou dále definovány a podrobeny analýze se záměrem zjistit, zda a nakolik jsou tyto jednotlivé trhy konkurenční a jaký lze v tomto směru očekávat vývoj.

Článek 1 stanoví základní zásady pro vymezení relevantního trhu pro účely regulace ex ante v oboru elektronických komunikací. Dále stanoví vztah trhů v oboru elektronických komunikací k trhům specificky vymezeným podle předpisů v oblasti hospodářské soutěže, aby byla zřejmá i možná odlišnost ve vymezení trhu podle předpisů upravujících hospodářskou soutěž od přístupu Úřadu k vymezení relevantních trhů.

V článku 2 odst. 1 je zohledněno vydání nového Doporučení Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací 2007/879/ES. Jedná se o základní dokument předpisového rámce Evropských společenství, z něhož Úřad vychází při stanovení relevantních trhů.

V článku 2 odst. 2 je obsažen výčet relevantních trhů rozdělených na maloobchodní a velkoobchodní úroveň. Nově je identifikováno 7 relevantních trhů, z toho 1 maloobchodní a 6 velkoobchodních.

Maloobchodní trh č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě vznikl sloučením původního trhu č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby a trhu č. 2 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě pro právnické a podnikající fyzické osoby.

Velkoobchodní trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě, odpovídá původnímu vymezení v č. OOP/1/07.2005-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/05.2006-21 (dále jen „OOP/1/07.2005-2“) trhu č. 8 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě.

Velkoobchodní trh č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě odpovídá původnímu vymezení v OOP/1/07.2005-2 trhu č. 9 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích.

Velkoobchodní trh č. 4 – velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě, nahrazuje trh č. 11 – velkoobchodní plný přístup k účastnickému kovovému vedení nebo sdílený přístup k účastnickému kovovému vedení nebo úseku účastnického kovového vedení sítě pro účely poskytování služeb elektronických komunikací v původním vymezení v OOP/1/07.2005-2.

Velkoobchodní trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací nahrazuje trh č. 12 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací v původním vymezení v OOP/1/07.2005-2.

Velkoobchodní trh č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity

odpovídá původnímu vymezení v OOP/1/07.2005-2 trhu č. 13 – velkoobchodní poskytování koncových úseků pronajatých okruhů v sítích elektronických komunikací.

Velkoobchodní trh č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích odpovídá původnímu vymezení v OOP/1/07.2005-2 trhu č. 16 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Původní maloobchodní trhy: trh č. 3 – veřejně dostupné národní telefonní služby poskytované v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby, trh č. 4 – veřejně dostupné mezinárodní telefonní služby poskytované v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby, trh č. 5 – veřejně dostupné národní telefonní služby poskytované v pevném místě pro právnické a podnikající fyzické osoby, trh č. 6 – veřejně dostupné mezinárodní telefonní služby poskytované v pevném místě pro právnické a podnikající fyzické osoby, trh č. 7 – minimální soubor pronajatých okruhů, a původní velkoobchodní trhy: trh č. 10 – tranzitní služby v pevné veřejné telefonní síti, trh č. 14 – velkoobchodní poskytování páteřních úseků pronajatých okruhů v sítích elektronických komunikací, trh č. 15 – přístup a původ volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích, trh č. 17 – velkoobchodní vnitrostátní trh mezinárodního roamingu ve veřejných mobilních sítích, a trh č. 18 – služby šíření rozhlasového a televizního vysílání v sítích elektronických komunikací poskytující obsah vysílání koncovým uživatelům, již dále nejsou identifikovány.

V článku 3 se stanoví, že všechny relevantní trhy vymezené tímto opatřením musí splňovat test tří kritérií. U sedmi trhů uvedených v příloze Doporučení Komise považuje test tří kritérií za splněný a doporučuje provedení analýz těchto trhů. Pokud by Úřad chtěl vymezení další relevantní trhy, musí prokázat, že test tří kritérií je u nich splněn. Vzhledem k tomu, že § 52 Zákona vyžaduje stanovení relevantních trhů prostřednictvím opatření obecné povahy, je pro doplnění seznamu relevantních trhů v článku 2 odst. 2 nezbytná změna opatření.

Článek 4 stanoví, jak bude Úřad postupovat při definování relevantních trhů, a které skutečnosti se považují z tohoto hlediska za důležité. Definování relevantních trhů je proces, při kterém Úřad vymezení časově, věcně a územně relevantní trh produktů (produktem se rozumějí např. služby, zařízení a činnosti).

V článku 4 odst. 2 je zohledněna skutečnost, že po vymezení maloobchodních relevantních trhů dochází k vymezení jim odpovídajících velkoobchodních relevantních trhů.

V článku 5 je uveden účel prováděné analýzy relevantního trhu a postup Úřadu v případě zjištění, že trh není efektivně konkurenční.

Článek 6 stanoví v souladu s Pokyny kritéria, na jejichž základě provede Úřad hodnocení samostatné významné tržní síly na relevantním trhu. Výčet kritérií uvedených v odstavci 1 není ve smyslu Pokynů uveden jako vyčerpávající. V případě, že by na základě těchto kritérií nebylo možno stanovit na relevantním trhu v oboru elektronických komunikací, který je podroben tržní analýze, existenci či neexistenci samostatné významné tržní síly, bylo by nezbytné analýzu dále prohloubit a vyhodnotit další kritéria.

V článku 7 odst. 1 a 2 vychází Úřad z bodu 2 Doporučení, z recitálu č. 17 k Doporučení a z Vysvětlující zprávy k Doporučení (str. 50 odst. 4), v kterých Evropská komise požaduje u trhů, které nejsou nadále uvedeny v Doporučení a na kterých byl stanoven podnik s významnou tržní silou, provedení testu tří kritérií a analýzy, zda je trh efektivně konkurenční.

Pokud provedení testu tří kritérií prokáže, že některý z těchto trhů již neumožňuje uplatnění regulace ex ante, Úřad na tomto trhu zruší uložené povinnosti podle § 51 odst. 6 Zákona a trh nebude nadále považován za relevantní.

Pokud trh i nadále splňuje test tří kritérií a analýza prokáže, že trh je efektivně konkurenční, Úřad na tomto trhu zruší uložené povinnosti podle § 51 odst. 6 Zákona a trh nebude nadále považován za relevantní. V opačném případě, kdy trh není efektivně konkurenční, Úřad uplatní standardní postup podle § 51 odst. 3 a násl. Zákona a na tento trh se bude i pro další období mezi analýzami vztahovat přechodné ustanovení článku 7 odst. 1 opatření. Takový trh bude tedy nadále považován za relevantní a to až do doby provedení analýzy, která prokáže, že trh je efektivně konkurenční.

U trhů, které nejsou nadále uvedeny v Doporučení a na nichž nebyl stanoven podnik s významnou tržní silou, Úřad již analýzu neprovádí a tyto trhy se již nepovažují za relevantní trhy podle opatření.

V článku 7 odst. 3 je smyslem přechodného ustanovení vyloučení pochybností o platnosti analýz relevantních trhů zahájených přede dnem účinnosti opatření. Tyto budou dokončeny podle opatření.

Článek 8 stanoví, že opatření nahrazuje OOP/1/07.2005-2, které se nabytím účinnosti opatření ruší.

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě správní orgán zveřejnil návrh opatření a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 16. ledna 2008.

V rámci veřejné konzultace obdržel správní orgán připomínky a stanoviska od tří dotčených subjektů.

První připomínka se týkala článku 2 odst. 2 písm. a) opatření. Dotčený subjekt v ní navrhoval vypustit slova „pro nepodnikající fyzické osoby a pro právnické a podnikající osoby“. Toto vymezení je podle něj nadbytečné, neboť neexistují jiné než vyjmenované osoby. Současná textace podle něj navíc klade důraz na spojení dosavadních relevantních trhů č. 1 a č. 2. Domnívá se přitom, že situace na národním trhu v ČR spíše svědčí pro uplatnění detailnější segmentace trhu, jak předpokládá Vysvětlující zpráva k Doporučení.

Úřad připomínce vyhověl.

Druhá připomínka se týkala článku 2 odst. 2 písm. b) opatření. Dotčený subjekt v ní navrhoval upravit definici relevantního trhu na „velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté a vyhrazené kapacity“. Navrhuje zachovat dosavadní termín „pronajatý okruh“, i když česká verze Doporučení používá termín „vedení“. Nedošlo totiž k faktické změně věcného vymezení trhu a anglická verze Doporučení používá nadále termín „leased lines“, pro který byl v českých legislativních textech doposud konzistentně používán ekvivalent „pronajaté okruhy“.

Úřad upravil text podle připomínky. Termín „pronajaté okruhy“ lépe vystihuje vymezení trhu podle Doporučení.

Třetí připomínka se týkala článku 3 písm. b) opatření. Dotčený subjekt v ní navrhuje slova „struktura trhu, která v příslušném časovém období nesměřuje k účinné hospodářské soutěži,“ nahradit slovy „vývoj relevantního trhu v přiměřeném časovém období nesměřuje k účinné hospodářské soutěži“. Současná textace podle něj neodpovídá přesně povaze

2. testu a může vést k interpretačním obtížím. Není jasné, co se přesně rozumí „strukturou trhu“, směřování k efektivní konkurenci by měl vykazovat trh jako takový. Rovněž slovo „příslušný“ není vhodně použito – není zřejmé k čemu by mělo časové období příslušet. Slovo „přiměřený“ podle našeho lépe vystihuje povahu a smysl textu.

Úřad připomínce vyhověl.

Ve svém stanovisku dotčený subjekt uplatňuje názor, že by do nově stanoveného trhu č. 6 měly být jednoznačně zahrnuty okruhy s rozhraním Ethernet. Odvolává se přitom na vyslovený názor ERG, že vymezení trhu č. 6 (dříve č. 13) je dost široké na to, aby kromě pronajatých okruhů (Leased Lines) zahrnoval také okruhy s rozhraním Ethernet (Ethernet leased Lines). ERG podtrhuje podporu soutěže na maloobchodním trhu (kde klasické a okruhy s rozhraním Ethernet vystupují jako substituty) a doporučuje, aby podniku s významnou tržní silou bylo v rámci nápravných opatření uloženo také poskytování okruhů s rozhraním Ethernet.

Úřad vzal toto stanovisko na vědomí. Podrobnějším vymezením relevantního trhu se Úřad bude zabývat v rámci nové analýzy relevantního trhu č. 6, a to v návaznosti na výsledek minulé analýzy relevantního trhu č. 6 (dříve č. 13). Úřad dále dodává, že soubor možných nápravných opatření ukládaných na příslušném relevantním trhu není součástí tohoto opatření, neboť tímto se pouze stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací a kritéria pro hodnocení významné tržní síly.

Ve svém stanovisku dotčený subjekt požaduje, aby Úřad v odůvodnění opatření uvedl, jakým způsobem se vyrovnal s problematikou konvergovaných služeb (fix-mobil), jejich vlivem na definici jednotlivých trhů a zejména vlivem na zkoumání tržní síly dle článku 6 opatření. Konvergované služby svojí strukturou vždy zasahují do více relevantních trhů najednou, což musí být zohledněno při posuzování tržní síly daného subjektu i při analýze jednotlivého dotčeného trhu.

Úřad v opatření stanoví relevantní trhy v souladu s Doporučením. Úřad dále konstatuje, že vliv konvergovaných služeb na stanovené relevantní trhy průběžně sleduje a vyhodnocuje a bere v úvahu při posuzování tržní síly subjektu při konkrétní analýze.

V tabulce vypořádání připomínek zveřejněné na diskusním místě je uvedeno znění všech připomínek a jejich vypořádání.

Úřad podle § 130 odst. 3 Zákona konzultoval text návrhu rozhodnutí s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále „ÚOHS“). Předseda ÚOHS dopisem ze dne 5. února 2008 sdělil, že k opatření nemá žádné připomínky.

za Radu Českého telekomunikačního úřadu:

Předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu